

2 GOSERIK EZ

2. GHJK bilatzen dituen helmugak hauek dira: guztiontzat elikagai nahikoak, osasuntsuak eta seguruak dauzela bermatzea, herritaren elikadura hobetzea eta elikagaiak eskala txikian eta tokiko ekoizpena sustatzea. Baita nekazaritza eta abeltzaintza produktibitatea hobetzea, jarduera horiek jasangarriagoak izan daitezen eta ekimen ekologikoetarantz bultzatuz

Horretarako ondorengo arloak lantzen dira...

1. Landa eremuen garapena.
2. Ekoizpen ekologikoa Zarautzen.
3. Bertako produktuen kontsumoaren sustapena.
4. Elikadura osasuntsua, elikagarria eta nahikoa izan daitezen burutzen diren ekimenak.

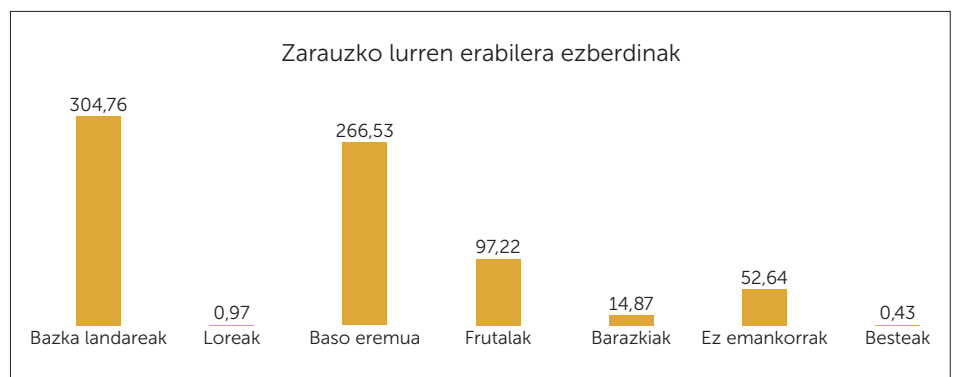
ZEIN PUNTUTAN DAGO ZARAUTZ?

Landa eremuen garapena

Udalak eskumen gutxi eta mugatuak ditu lehen sektorean. Hala ere, Urola Kostan, URKOME (Urola Kostako Landa Garapeneko Elkarte) da landa eremuen garapenaren alde lan egiten duen elkarte, eskualdeko 11 udal eta eskualdeko nekazaritza-elkarteek osatutako irabazi asmorik gabeko erakundea izanik.

Urkomek 2016 urtean egin zuen Lehen Sektorearen azterketaren emaitza nagusiak ondorengoak dira:

Laborantzarako erabilgarri dagoen luraren azalera txikia da, 737 hektareakoa soilik, honek **Urola kostako laborantza azalera osoaren %3,39** suposatzen duelarik, batez ere bazka-landareak eta basoa direlarik aktibitate nagusia

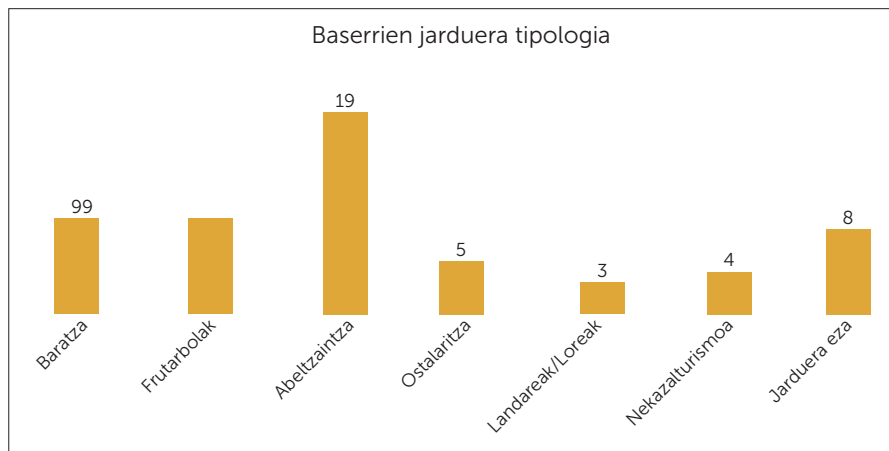

Iturria: Urkome. Lehen Sektorearen Azterketa. Zarautz (2016)

Lehen sektorearen arazo nagusietako bat errelebo falta da, 41 baserriei egindako inkestan jasotako erantzunak oinarri hartuz, horietako 13k erreleborik ez dutela adierazten dutelarik.

Balio Erantsi Gordinaren 2019 urteko datuak sektoreka ikusita, Zarautzen, **nekazaritzaren sektorea da pisu gutxi duen sektorea**, oso okupazio tasa baxua duelarik (%0,94, Udalmal).

Ekoizle gehienek autonomo bezala jarduten dute eta Nekazal Gizarte Aseguruaren barruan garatzen dute beraien jarduera, gehienek bakarrik (langilerik gabe) edo langile bakarra dutelarik. Honekin lotuta esanguratsua da Jarduera duten 33 baserrietatik, 11k (%33) kanpoan lan egin behar dutela beraien diru sarrerara osatzeko, baserriko diru sarrerak ez baitira nahikoa bizitzeko.

Urkomek egindako azterketaren arabera, 2016 urtean **Zarautzen 133 baserri zeuden**.

Hainbat baserrietatik jasotako informazioaren arabera, Zarauzko **jarduera nagusia abeltzaintza da**, hauetako gehienek **haragi behiak** dituztelarik. Frutarbolak dituzten ekoizleek mahasti eta sagar ekoizpena dute nagusiki.

Iturria: Urkome. Lehen Sektorearen Azterketa. Zarautz (2016).

Urkomek landa eremuko jarduera ekonomikoa sustatzeko ekintza ugari burutzen ditu.

Ekoizpen ekologikoa Zarautzen

Azken urtetan gora egin du ekoizpen-ekologikoa egiten duten nekazaritza ustiapenen kopuruak, baita erabilitako azalera ere. Honela, 2016 urtean 5,80 ha izatetik 2019 urtean 8,90 ha izatera pasatu da. Hala ere, nabarmentzekoa da udalerrian ez dagoela abeltzaintza ekologikoa egiten duen ustiatagirik.

2021ean **9 ekoizle** daude **Ekolurra zigiluarekin** eta **beste 2 ziurtapen-prozesuan**, gehienek baratzagintza eta fruitarbolak lantzen dituztelarik (sagar eta mahats ekoizleak, eta txakolingintza).

Iturria: Ekolurra

Bertako produktuen kontsumoaren sustapena

Udalerrian kokatuta dauden ekoizleek beraien **produktuak merkaturatzeko** bide eta sare desberdinak erabiltzen dituzte:

- Merkatu Plaza
- Salmenta zuzena
- Bertako produktuak eta kontsumo jasangarria sustatzeko azokak.

Elikadura osasuntsua, elikagarria eta nahikoa

nUdalak **elikadura osasungarria eta guztientzako elikagaiak bermatzeko** ekintzak gauzatzen ditu baita ere, izan ere, garrantzitsua da elikadura osasuntsua bermatzea. Eusko Jaurlaritzak 2018an egin zuen Osasunaren inguruko inkestan elikadura-ohituren eta obesitate prebalentziaren inguruko ondorio nagusia ondorengoa da:

Elikadura-ohiturek eta egoera sozioekonomikoak lotura zuzena dute **obesitatearen prebalentziarekin**: baliabide sozioekonomikoa zenbat eta okerragoa edo ikasketa maila zenbat eta txikiagoa, obesitate tasa orduan eta handiago izaten da.

Elikadura burujabetzaren arloan, Udalak hainbat konpromisu hartu ditu: Bizilur elkarrekin lan egitea, eta Gipuzkoan gai honen inguruan lanean dabiltzan elkarrekin proposatzen dituzten hausnarketa eta ekimenetan parte hartzea.

Herritar guztiei elikagai osasuntsuak eta guztientzako elikagaiak bermatzeko helburuarekin, udalak, udalerriko zenbait talde eta elkarrekin lankidetzan sustatzen du baita ere, Elikagaien Bankuarekin, Caritas-ekin edo Gurutze Gorria eta DYArekin.

Horietaz gain, Udalak elikagai osasuntsuak eta elikagaiak eskuratzea errazteko bestelako ekimenak ere gauzatzen ditu:

- Munantxo 179 udal baratze daude.
- Zarauzko Baratze solidarioa ekimena, zeina Caritas-ekin elkarlanean. Bolondres talde bat arduratzen da baratza kudeatzeaz eta bertan ekoiztutako barazkiak 120 familia ingurutara iristen direlarik.

EKIMEN ESANGURATSUAK

1.

Merkatu Plaza

Merkatu Plaza, udalerriko ekoizleek beraien produktuak merkaturatzeko espazio garrantzitsua da. Espazioaz gain, "**Freskua**" aldizkaria argitaratzen da baita ere 2020tik, zeinetan Merkatu plazaren promozioa eta bertan dauden saltzaileen inguruko informazioa ezagutzera ematen den, beste batzuen artean.

2.

Udal baratzeak eta Baratze solidarioa

Udal baratzeak eta Baratze solidarioa, produktu osasuntsuak ekoitzi eta eskura izateko aukera ematen zaielarik udalerriko biztanleei, langabezia egoeran edo pentsiondunek hauek eskuratzeko lehentasuna dutelarik. Bestalde, Baratze solidarioan ekoizten diren barazkiak behar gehien duten pertsona eta familien artean banatzen dira.

3.

Elikadura osasuntsuari buruzko hitzaldiak

Elikadura osasuntsuari buruzko hitzaldiak, Hezkuntza programaren baitan. 12-16 urte bitarteko ikasleei zuzendutako hitzaldiak dira, ariketa praktikoaren bidez elikaduraren inguruko hausnarketa egin eta berau hobetzeko praktikak edo ohiturak landuz.